

**Επιμορφωτικό Σεμινάριο/Εργαστήριο «Πέτρα και Τόπος» η χρήση της πέτρας στο πολιτισμικό τοπίο - Πολιτιστικές Δημιουργικές Βιομηχανίες | Μυτιλήνη - Λέσβος
Μουσείο/Βιβλιοθήκη TERIADE - Ιούνιος 2025**

Πολιτιστικές Δημιουργικές Βιομηχανίες και Τοπική Ανάπτυξη σε νησιωτικές περιοχές - προτεραιότητα της Τοπικής Στρατηγικής CLLD/LEADER. Παρουσίαση στόχου του εργαστηρίου στο πλαίσιο του "ΝΗΣΩΝ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ"

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Μ. ΠΕΡΙΜΕΝΗΣ - Γ.Δ. ΕΤΑΛ Α.Ε.

- Ποια θα μπορούσε να είναι η πρώτη αντίδραση στο άκουσμα του όρου "πολιτιστική βιομηχανία" ? είναι η άρνηση ότι ο πολιτισμός είναι εμπόρευμα.
 - Θα εξετάσουμε σήμερα κατά πόσο ο πολιτισμός και η δημιουργικότητα αφήνεται στις δυνάμεις της αγοράς, ή υπάρχει μια στοχευμένη δημόσια πολιτική που προστατεύει την δημιουργία.
 - Στην Ελλάδα, η πολιτιστική πολιτική δεν είχε σχεδόν ποτέ σαφείς στόχους και κριτήρια, ενώ κυρίαρχη υπήρξε ανέκαθεν η εμμονή με την ανάδειξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς που συνήθως λειτουργεί και ως «προϊόν» για τη τουριστική οικονομία.
 - Αυτό σημαίνει ότι ο σύγχρονος πολιτισμός υπήρξε υποβαθμισμένος και οι λιγοστές πολιτικές για τη σύγχρονη δημιουργία υπήρξαν αποσπασματικές και δεν ανταποκρίνονταν στις πραγματικές ανάγκες της εγχώριας πολιτιστικής παραγωγής.
 - Επιχειρώντας μια λεπτομερή ανάλυση των οικονομικών χαρακτηριστικών των κλάδων πολιτισμού και δημιουργικότητας στην Ελλάδα, πέρα από τα θεωρητικά παραδείγματα των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών, όπως και στις κυρίαρχες πολιτικές που υπάρχουν για τη στήριξή τους θα συζητήσουμε σήμερα πως ένας Καλλιτέχνης μπορεί να αναγνωρίσει σε μεγαλύτερο βάθος το αντικείμενο των ΠΔΒ και το ρόλο που πρέπει να παίζει σε αυτό.
 - Παράλληλα, αναδεικνύει το ζήτημα της άνισης πολιτιστικής ανάπτυξης που παρατηρείται μεταξύ της Αθήνας και των υπόλοιπων ελληνικών πόλεων και τις γεωγραφικές συσπειρώσεις των δημιουργικών βιομηχανιών στην Αθήνα.
 - Αν και η οικονομική συνεισφορά των πολιτιστικών και δημιουργικών επιχειρήσεων στην εθνική οικονομία και ο αριθμός των εργαζομένων αποτελούν σημαντικά μεγέθη, μέχρι στιγμής έχουν γίνει πολύ λίγες μελέτες και έρευνες για τη σημασία των κλάδων πολιτισμού και δημιουργικότητας στην Ελλάδα.
 - Το σημερινό εργαστήριο αποτελεί έναυσμα για διάφορες συζητήσεις για την οικονομική συμπεριφορά των κλάδων αυτών αλλά και για τις στρατηγικές χωροθέτησης τους.
-

-
- Ο τομέας «Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες» (ΠΔΒ) περιλαμβάνει δύο διακριτές κατηγορίες, η καθεμία από τις οποίες συγκεντρώνει μια ευρεία γκάμα παραγωγικών κλάδων.
 - Οι Πολιτιστικές Βιομηχανίες αφορούν σε μια ομάδα πολιτιστικών παραγωγών και διαδικασιών, φορέων και στελεχών, το σύνολο των οποίων επιφέρει αξία στην οικονομία μιας περιοχής.
 - Σε αυτές τις πολιτιστικές παραγωγές ανήκουν οι εικαστικές και οι παραστατικές τέχνες, ο κινηματογράφος, οι εκδόσεις βιβλίων, οι τεχνολογίες δημιουργικού περιεχομένου - gaming-, η αρχιτεκτονική, το design, η διαφήμιση, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης, η φωτογραφία, οι βιβλιοθήκες και τα αρχεία, τα μουσεία και οι αρχαιολογικοί χώροι, η μουσική, αλλά και όλες οι μορφές πολιτισμικής κληρονομιάς, υλικής και άυλης.
 - Λόγω της σύνδεσης με τον τουρισμό, στο ελληνικό συγκείμενο δίνεται έμφαση στην πολιτιστική κληρονομιά, τόσο σε επίπεδο πολιτικών για τον πολιτισμό και χρηματοδότησης, όσο και προβολής. Η σύνδεση του τουρισμού με την πολιτιστική κληρονομιά περιλαμβάνεται ως προτεραιότητα του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αλλά και προτεραιότητα δικών μας χρηματοδοτήσεων (LEADER).
 - Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες περιλαμβάνουν ποικίλες δραστηριότητες όπως η μουσική, η τέχνη, ο κινηματογράφος, η μόδα, η λογοτεχνία και η εκδοτική. Για παράδειγμα, μία ανεξάρτητη φιλοπαραγωγή μπορεί να είναι μια πολιτιστική και δημιουργική βιομηχανία, παράγοντας ταινίες που ενισχύουν την πολιτιστική ταυτότητα μιας περιοχής, όπως της Μυτιλήνης. Ένα μουσικό συγκρότημα μπορεί να δημιουργήσει και να ερμηνεύσει παραδοσιακά τραγούδια της Μυτιλήνης, διατηρώντας και προβάλλοντας τον πολιτισμό της. Μπορεί επίσης να υπάρξει ένα εκδοτικό γραφείο που να ασχολείται με τη δημοσίευση βιβλίων με θέματα σχετικά με την Μυτιλήνη και την ιστορία της, ενισχύοντας την προσήλωση στην τοπική ιστορία και πολιτισμό.
-

ΕΝΝΟΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΟΥΜΕ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΗ

ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ

ΒΙΩΣΙΜΗ & ΑΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες (ΠΔΒ) προάγουν την οικονομική ανάπτυξη, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τα έσοδα από εξαγωγές, ενώ προωθούν την κοινωνική ένταξη, την πολιτιστική ποικιλομορφία και την ανθρώπινη ανάπτυξη, ιδιαίτερα σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Μπορούν, επομένως, να θεωρηθούν ως ζωτικές οικονομικές δραστηριότητες για μια ζωντανή και ανθεκτική Ευρωπαϊκή οικονομία.

Σύμφωνα με την Πράσινη Βίβλο για τις δυνατότητες των Πολιτιστικών και Δημιουργικών Βιομηχανιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (COM (2010) 183 Τελικό)

- Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες (ΠΔΒ) είναι ένα ευρύ πεδίο δραστηριότητας που περιλαμβάνει την παραγωγή και διανομή προϊόντων και υπηρεσιών με πολιτιστικό ή δημιουργικό χαρακτήρα. Παραδείγματα ΠΔΒ περιλαμβάνουν εικαστικές τέχνες, τέχνες του θεάματος, μουσική, τηλεόραση και ραδιόφωνο, καθώς και την πολιτιστική κληρονομιά.
 - Εικαστικές τέχνες: Περιλαμβάνει την παραγωγή και διανομή έργων τέχνης, όπως πίνακες, αγάλματα, φωτογραφίες και άλλα οπτικά μέσα. Στις εικαστικές τέχνες εμπίπτουν επίσης τα μουσεία, οι γκαλερί και οι εκθέσεις τέχνης.
 - Τέχνες του θεάματος: Περιλαμβάνει τη θεατρική παραγωγή, τον χορό, τον κινηματογράφο και τον κυκλοφοριακό θέατρο. Επίσης, περιλαμβάνει τις αίθουσες εκδηλώσεων, τα θέατρα και τους χώρους εκδηλώσεων.
 - Μουσική: Περιλαμβάνει την παραγωγή και διανομή μουσικής, καθώς και τη δημιουργία μουσικών ηχογραφήματων και την προώθηση μουσικών καλλιτεχνών. Στις μουσικές ΠΔΒ περιλαμβάνονται οι ηχογραφητικές εταιρείες, τα studios και οι χώροι εκδηλώσεων.
 - Τηλεόραση και ραδιόφωνο: Περιλαμβάνει την παραγωγή και διανομή τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων, καθώς και τις εταιρείες παραγωγής, τους καναλιών και τους ραδιοφωνικούς σταθμούς.
 - Πολιτιστική κληρονομιά: Περιλαμβάνει την προστασία, την ανάδειξη και την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως τα μουσεία, τα αρχεία και τα ιστορικά κτίρια. Επίσης, περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως η αρχαιολογία, η αποκατάσταση και η προβολή πολιτιστικών χώρων.
 - Άλλα παραδείγματα ΠΔΒ: Εκτός από τα παραπάνω, οι ΠΔΒ περιλαμβάνουν επίσης τη δημιουργία και διανομή λογισμικού, τα βιβλία, τις εκδόσεις, την μόδα, τη διαφήμιση, τα πολυμέσα, την σχεδίαση και την δημιουργία παιχνιδιών.
-

ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΕΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο Φοίβος και η Αθηνά ήταν οι επίσημες μασκότ των Θερινών Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 και ο Πρωτέας ήταν η επίσημη μασκότ των Θερινών Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004, που διεξήχθησαν και οι δύο στην Αθήνα.

Ο Φοίβος και η Αθηνά είναι ένα από τα λίγα παραδείγματα ανθρωπόμορφων μασκότ στην ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων. Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα των μασκότ, "η δημιουργία τους εμπνεύστηκε από μια αρχαία ελληνική κούκλα και τα ονόματά τους συνδέονται με την αρχαία Ελλάδα, ωστόσο τα δύο αδέρφια είναι παιδιά της σύγχρονης εποχής - ο Φοίβος και η Αθηνά αντιπροσωπεύουν τη σύνδεση μεταξύ της ελληνικής ιστορίας και των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων." [1]

Η Οργανωτική Επιτροπή των Ολυμπιακών Αγώνων Αθήνα 2004 υποστήριξε ότι οι μασκότ αντιπροσώπευαν «τη συμμετοχή, την αδελφосύνη, την ισότητα, τη συνεργασία, το δίκαιο παιχνίδι και την παντοτινή ελληνική αξία της ανθρωπίνης προόδου».

Για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες, η ΑΤΗΟC ζήτησε στη συνέχεια από τον Γκόγκο τη δημιουργία μιας νέας μασκότ στα πρότυπα του Φοίβου και της Αθηνάς. Έτσι, δημιούργησε τον Πρωτέα, έναν ιππόκαμπο που πρέπει να μεταφέρει τη ψυχή των αγώνων και τον σταθερό στόχο των αθλητών να επιτύχουν την αριστεία. [2]

Οι μασκότ έχουν απεικονιστεί σε διάφορα αντικείμενα προς πώληση, όπως πινέζες, ρούχα και άλλα αναμνηστικά αντικείμενα.

Οι μασκότ πήραν το όνομά τους από τους Έλληνες θεούς Απόλλωνα και Αθηνά, με τον πρώτο να μετονομάζεται σε Φοίβος, που είναι ένα εναλλακτικό του επίθετο. Σχεδιάστηκαν ελεύθερα σύμφωνα με μια αρχαϊκή ελληνική τερακότα δαίδαλα του 7ου αιώνα π.Χ., η οποία προτάθηκε από τους επιμελητές του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου.

